

Sammanställning av revisionsgranskningar 2024 och 2025

Revisionsgranskningens titel: Granskning av kontinuitetsplanering för it-säkerhetshändelser

Ärendenr: HSN 2024/264

Datum nämnd: 2025-04-16, HSN § 51

Revisionsfrågor:

- Finns dokumenterade kontinuitetsplaner eller motsvarande underlag?
- Har kritiska beroenden till informationssystem beaktats i verksamhetens kontinuitetsplanering?
- Har åtgärder för att säkerställa kontinuiteten identifierats och vidtagits?
- Finns avtalade servicenivåer och beredskap baserade på skyddsvärde och behov av tillgänglighet för verksamhetskritiska informationssystem?
- Har övningar genomförts i syfte att säkerställa att kontinuitetsplaneringen för it-avbrott är tillräcklig?
- Finns en tillräcklig intern kontroll över att kontinuitetsplaneringen kan tillgodose att verksamheter fungerar tillfredsställande om kritiska it-säkerhetshändelser inträffar?

Revisorernas bedömning:

Den samlade bedömningen är att nämnden delvis har säkerställt en tillräcklig planering för att upprätthålla kontinuiteten i verksamheten vid kritiska it-säkerhetshändelser.

Revisorernas rekommendation:

1. Tillse att arbetet med kontinuitetsplanering i de egna verksamheterna sker enligt en av regionstyrelsen beslutad systematik.
2. Tillse att övningar genomförs i syfte att säkerställa att kontinuitetsplaneringen för it-avbrott är tillräcklig.
3. Följa upp kontinuitetsplaneringen för kritiska it-säkerhetshändelser i de egna verksamheterna enligt en beslutad regionövergripande systematik.

Utdrag från nämndens yttrande:

1. Det finns inom förvaltningen ett flertal dokumenterade rutiner kring hur verksamheterna ska agera vid it-avbrott i prioriterade system, till exempel om journalsystemet inte kan nås. Förvaltningen håller med om att det fortfarande finns utvecklingsområden och att systematik behöver säkras.
2. Manuella rutiner i viktiga system har testats i mindre skala, men fler övningar kommer att planeras in.
3. Förvaltningen stödjer revisorernas bedömning om vikten av kontinuerlig uppföljning i verksamheterna och att internkontrollen kan stärkas. Ett nätverk av beredskapsansvariga från varje enhet har startats i syfte att utveckla kontinuitetsarbetet och säkra att det finns aktuella manuella rutiner på plats.

Uppföljning oktober 2025:

Manuella reservrutiner för kritiska system finns i verksamheterna eller är under utveckling. Under våren 2025 genomfördes ett omfattande utbyte av centrala delar av IT-infrastrukturen, vilken omfattade i princip alla verksamheter. Inför genomförandet skedde en stor genomgång av alla system och funktioner för att säkerställa vilka system som är mer kritiska än andra och att säkerställa att reservrutiner finns på plats.

Regionstyrelseförvaltningen leder även ett arbete kring incidenthantering där e-hälsa/MIT är delaktiga. Där tas rutiner och metoder tas fram för att hantera alla typer av IT-incidenter inom regionen. Detta bland annat med anledning av att följa NIS1 och förbereda inför NIS2 och dess krav på kontinuitetsplanering samt rapportering till Myndigheten för samhällsskydd och beredskap. Här ska ansvariga personer/funktioner och kommunikationsvägar tas fram och tydliggöras. En omfattande, eller i alla fall bred, utbildningsinsats i verksamheterna kommer att vara nödvändig för att göra dessa rutiner kända och användbara.

Revisionsgranskningens titel: Granskning av samverkan i hemsjukvård

Ärendenr: HSN 2024/284

Datum nämnd: 2024-10-22, HSN § 94

Revisionsfrågor:

- Finns dokumenterade och aktuella avtal och överenskommelser avseende hemsjukvård mellan hälso- och sjukvårdsnämndens och socialnämndens verksamheter?
- Finns det samordnade individuella planer som grund för samverkan kring individen/patienten?
- Finns rutiner och riktlinjer för informationsöverföring mellan samverkande parter?
- Finns en systematisk avvikelserapportering vid avvikelser i samverkan?
- Vilken återrapportering om samverkan sker till respektive nämnd?

Revisorernas bedömning:

Den samlade bedömningen är att hälso- och sjukvårdsnämnden delvis har en ändamålsenlig samverkan mellan kommunal hälso- och sjukvård samt regionens hälso- och sjukvård avseende hemsjukvård.

Revisorernas rekommendation:

- Fortsätta arbetet med att se över aktuella överenskommelser, riktlinjer och rutiner och säkerställa att dessa fungerar som stöd i det dagliga arbetet.
- Säkerställa att systematisk uppföljning sker av aktuella överenskommelser, riktlinjer och rutiner.
- Gemensamt se över samt definiera tolkning av tröskelprincipen och kriterier för inskrivning i hemsjukvården.
- Analysera vilka möjligheter som finns för att säkerställa funktionell informationsöverföring och kommunikation mellan samverkande parter.
- Identifiera prioriterade behov av digitalt stöd för att säkerställa att kommunikations- och informationsöverföring förbättras.
- Säkerställa att riktlinjer och rutiner för informationsöverföring mellan samverkande parter fastställs.
- Fortsätta arbetet med att säkerställa att avvikelser i samverkan rapporteras, analyseras och leder till förbättringar och utveckling i samverkan.

Utdrag från nämndens yttrande:

Socialförvaltningen och hälso- och sjukvårdsförvaltningen delar bedömningen av behovet av de föreslagna åtgärderna och anser att pågående arbete med: framtagande av ramverk för primärvård och primärvårdsnära verksamhet, implementering av upphandlad kommunikationsplattform, framtagande av former för uppföljning av ramverk inom samverkansstruktur skola, vård och omsorg samt pågående samarbete kring avvikelshantering väl möter det som identifierats i granskningen.

Ett inriktningsbeslut har tagits av förvaltningscheferna för hälso- och sjukvårdsförvaltningen och socialförvaltningen om att all medicinsk dokumentation ska ske i hälso- och sjukvårdens huvudjournalssystem TakeCare. Socialförvaltningen behöver säkerställa hur en förändring ska kunna genomföras kopplat till behovet av dubbeldokumentation.

Uppföljning oktober 2025:

Den första versionen av ramverket fastställdes i början av 2025, vilket innebär att det inte längre är under framtagande även om arbete med det ännu pågår. När det gäller hemsjukvården är det stora som hänt sedan dess är att nämnderna gett förvaltningarna i uppdrag att återkomma med en gemensam fördjupning med fakta och jämförelser med andra regioner i nuläge, framtidsbild och scenarier med konsekvensanalys med koppling till tröskelprincipen. En första återredovisning gjordes i februari 2025 och därefter september 2025.

Förvaltningarna har initierat ett arbete med följande målsättningar:

- Överens om definition av tröskelprincipen.
- Alla patienter med ansvarsövertag skrivs in i hemsjukvården.
- Fler enstaka sjuksköterskebesök genomförs av vårdcentralerna.
- Tydliggörande kring fasta kontakterns uppdrag.
- Föreslå struktur för gemensam ledning hemsjukvård och primärvård.
- Enas om vilka kvalitetsindikatorer som ger bäst förutsättning för att utvärdera arbetet.

Mer konkret handlar det om två delar:

Del 1 – tröskelprincipen

- Ersätt begreppet tröskelprincipen med ett mer ändamålsenligt begrepp. Förslag till gemensamt AU i september.
- Genomföra en gemensam fördjupning med fakta och jämförelser med andra regioner i nuläge, framtidsbild och scenarier med konsekvensanalys med koppling till tröskelprincipen.
- Tydliggöra processen för inskrivning och utskrivning i hemsjukvård och ta fram en gemensam beskrivning av när hemsjukvård ska erbjudas.
- Ta fram en gemensam medicinsk prioritering av patienter mellan vårdcentral och hemsjukvård. Det behöver även vara samma syn/hantering mellan de olika vårdcentralerna.

Del 2 – ansvarsövertag

- Tydliggöra roller, rutiner och ansvar utifrån vad som blir mest patientsäkert och resurseffektivt för regionen. Arbetet pågår till kvartal 1 2026.

Utöver det har regionstyrelsen gett ett uppdrag till regiondirektören att se över hemvisten för hemsjukvården. Uppdraget ska återrapporeras till budgetberedningen 2026.

Lifecare SP är implementerat för SPU-processen (vid utskrivning) och nu pågår arbete med att implementera systemet utanför vårdtillfälle och att inkludera barn och unga.

Vad gäller skriv/läsbehörigheter i TakeCare så kommer läsbehörighet för privata aktörer inom särskilda boenden att kunna erbjudas under hösten 2025. Ett inriktningsbeslut är fattat om att all HSL-dokumentation ska ske i hälso- och sjukvårdens journalsystem, men socialförvaltningen har valt att avvakta införande av nytt journalsystem inom sjukvårdsregion Stockholm-Gotland senast 2029.

Revisionsgranskningens titel: Granskning av omställningen till en god och nära vård

Ärendenr: HSN 2024/610

Datum nämnd: 2025-04-16, HSN § 49

Revisionsfrågor:

- Har hälso- och sjukvårdsnämnden säkerställt en ändamålsenlig styrning och uppföljning av omställningsarbetet?
- Finns det en tydlig och väl förankrad plan för hur former för nära vård ska stärkas?
- Har hälso- och sjukvårdsnämnden säkerställt en ändamålsenligt utformad organisation och struktur som ger förutsättningar för att genomföra omställningen av hälso- och sjukvården?
- Har hälso- och sjukvårdsnämnden säkerställt att det beslutats om ekonomiska prioriteringar som ger stöd åt omställningsarbetet?
- Har hälso- och sjukvårdsnämnden säkerställt att det finns former för samverkan med andra verksamheter som berörs av omställningsarbetet?
- Har regionstyrelsen tillräcklig uppsikt över arbetet med omställningen?

Revisorernas bedömning:

Den samlade bedömningen är att hälso- och sjukvårdsnämnden i allt väsentligt har en ändamålsenlig styrning, uppföljning och intern kontroll avseende omställningen till en god och nära vård.

Revisorernas rekommendation:

- Säkerställa att omställningsarbetet och dess syfte är förankrat hos alla medarbetare som berörs av omställningen till god och nära vård.
- Ta fram och fastställa tydliga och mätbara indikatorer för omställningsarbetet i enlighet med det arbete som pågår.
- Säkerställa att de privata vårdcentralerna får likvärdig information om omställningsarbetet som vårdcentralerna i egen regi.
- Säkerställa att ekonomiska prioriteringar som ger stöd åt omställningsarbetet beslutas.
- Tillse att en analys av möjliga ekonomiska förflyttningar och/eller prioriteringar för att stödja omställningsarbetet utifrån Gotlands förutsättningar genomförs.

Utdrag från nämndens yttrande:

- Hälso- och sjukvårdsnämnden ger förvaltningen i uppdrag att återkomma med beskrivning av vilka indikatorer som bedöms relevanta respektive vilka förflyttningar som gjorts till nämnden i november.
- Hälso- och sjukvårdsnämnden ger förvaltningen i uppdrag att fortsätta genomföra analyser av möjliga förflyttningar av vård och dess ekonomiska konsekvenser.

Uppföljning oktober 2025:

KPMG bedömer att hälso- och sjukvårdsnämnden i huvudsak har en ändamålsenlig styrning och uppföljning av omställningen till en god och nära vård. Samtidigt pekar granskningen på behov av tydligare indikatorer, stärkt förankring av arbetet hos medarbetare samt en mer systematisk analys av ekonomiska förflyttningar. Förvaltningen arbetar vidare med dessa utvecklingsområden och ska redovisa resultat till nämnden i december 2025. En fortsatt utmaning blir att säkerställa en gemensam förståelse och styrning mellan egna och privata vårdcentraler för att stödja omställningen långsiktigt.

Revisionsgranskningens titel: Uppföljning av 2022 års granskning kring offentlighetsprincipen

Ärendenr: HSN 2024/636

Datum nämnd: 2025-03-19, HSN § 33

Revisionsfrågor:

Uppföljande granskning från 2022 då följande frågor granskades:

- Säkerställa att nyanställda får utbildning i fråga om offentlighet och sekretess.
- Fortsätta prioritera arbete kopplat till övergång till e-arkiv.

Revisorernas bedömning:

Endast delvis har åtgärder vidtagits avseende rekommendationerna från granskningen av offentlighetsprincipen.

Revisorernas rekommendation:

- Säkerställa att nyanställda får utbildning i fråga om offentlighet och sekretess.
- Fortsätta prioritera arbete kopplat till övergång till e-arkiv.

Utdrag från nämndens yttrande:

- Kunskap om offentlighetsprincipen är central för alla som arbetar på en myndighet, men beroende på profession behövs olika kunskap och utbildning. Förhoppning om att utbildningar för nyanställda tas fram av RSF (enligt rekommendationen till RS). Behöver vara utformade lite olika beroende på profession.
- E-arkiv är en prioriterad fråga men drivs inte aktivt för tillfället inom förvaltningen eftersom den regionövergripande prioriteringsordningen med tidplan styr vilka system som ska föra över information och i vilken ordning. Den första överföringen av information från förvaltningen kommer att ske inom några år.

Uppföljning oktober 2025:

KPMG har följt upp 2022 års granskning av offentlighetsprincipen med fokus på utbildning i offentlighet och sekretess för nyanställda samt arbetet

med övergång till e-arkiv. Granskningen visar att åtgärder endast delvis har genomförts utifrån tidigare rekommendationer. Förvaltningen delar bedömningen och framhåller fortsatt behov av regiongemensam utbildning som anpassas efter olika professioner. Arbetet med e-arkiv kvarstår som en prioriterad fråga och följer den regionövergripande tidplanen för införande.

Revisionsgranskningens titel: Granskning om ekonomistyrning

Ärendenr: HSN 2024/649

Datum nämnd: 2025-03-19, HSN § 32

Revisionsfrågor:

- Har nämnderna tillräckliga rutiner för att följa upp ekonomin löpande?
- Har nämnderna tagit fram förslag och beslutat om åtgärder för att nå en budget i balans?
- Har nämnderna följt upp genomförande och resultat av beslutade åtgärder?
- Utövar regionstyrelsen tillräcklig uppsikt över nämnderna?

Revisorernas bedömning:

Den samlade bedömningen är att hälso- och sjukvårdsnämnden i allt väsentligt har rutiner som säkerställer ändamålsenlig ekonomistyrning inklusive uppföljning, men att hälso- och sjukvårdsnämnden inte vidtar erforderliga åtgärder för att nå en ekonomi i balans i enlighet med tilldelad budget.

Revisorernas rekommendation:

- Stärka det uppföljande arbetet kopplat till framtagna åtgärdsplaner, bland annat vad gäller åtgärdernas ekonomiska effekter.
- Besluta om kompletterande åtgärder om inte de ursprungliga fått avsedd effekt.

Utdrag från nämndens yttrande:

- Förvaltningens bedömning är att revisionsrapporten speglar ett faktiskt läge och rekommendationen gällande att stärka det uppföljande arbetet är relevant.

Uppföljning oktober 2025:

- Enligt beslut från nämnden har förvaltningen tagit fram ny rapporteringsmodell som ska visa på fler perspektiv än tidigare, men förhoppningsvis bli mer lättillgänglig. Modellen är under utveckling men syftet är att bland annat ge nämnden en fördjupad insikt om det ekonomiska läget. Nämnden kommer bland annat att få en mer detaljerad ekonomisk bilaga.
- Förvaltningen har tagit fram nya besparingsinitiativ och aktiviteter som ska driva mot lägre kostnader som flertalet gånger har avrapporterats både muntligt och skriftligt till nämnden.

Revisionsgranskningens titel: Granskning om krisberedskap

Ärendenr: HSN 2024/800

Datum nämnd: 2025-04-16, HSN § 50

Revisionsfrågor:

- Framgår det av nämndens/bolagets reglemente/ägardirektiv och/eller bolagsordning ett ansvar för krisberedskap?
- Är krisledningsorganisationen för krisledningsarbetet inom nämndens/bolagets verksamhet ändamålsenlig?
- Finns det en samsyn i utformning av den operativa krisledningsorganisationen från den regionövergripande till den nämndspecifika/bolagsspecifika nivån?
- Har nämnden/bolaget analyserat samhällsviktig verksamhet och kritiska beroenden inom ramen för arbetet med risk- och sårbarhetsanalys?
- Finns det en kontinuitetsplanering med en tydlig koppling till genomförd risk- och sårbarhetsanalys?
- Genomförs det systematiserade utbildningar och övningar för förtroendevalda och personal på nämnds/bolagsspecifik nivå?
- Finns det ett systematiskt arbete med uppföljning och/eller intern kontroll av krisberedskapsarbetet?

Revisorernas bedömning:

- Utifrån hälso- och sjukvårdsnämndens reglemente framgår ett ansvar för krisberedskap.
- I förvaltningarnas planer finns det en tydlig roll- och ansvarsfördelning för förvaltningarnas krisledningsgrupper och den hänger ihop med den regionövergripande planen.
- I allt väsentligt finns en samsyn i utformningen av den operativa krisledningsorganisationen från regionövergripande till den nämndspecifika nivån.

Revisorernas rekommendation:

- Säkerställa att förtroendevalda och personal utbildas inom krisberedskap.
- Säkerställa en tillräcklig uppföljning och återrapporering av krisberedskapsarbetet.

Utdrag från nämndens yttrande:

- Revisorernas rekommendationer kommer att omhändertas genom att säkerställa att förtroendevalda och personal utbildas inom krisberedskap, samt att uppföljning och återrapporering av krisberedskapsarbetet säkerställs i linje med regionstyrelsens framtagna riktlinjer. Hälso- och sjukvårdsnämnden hålls redan idag informerade om relevanta frågor inom beredskapsområdet och har vid ett antal tillfällen fått särskilda fördjupningar.

Uppföljning oktober 2025:

- Utbildning och övning av personal och förtroendevalda planeras och genomförs i enlighet med Strategisk utbildnings- och övningsplan, STY-39966. Planen har nyligen uppdaterats så att den även omfattar förtroendevalda och utbildning och övning planeras framgent.
- Arbete pågår med att ta fram riktlinjer för uppföljning och återrapportering och kommer att utvecklas i STY-17073 (övergripande beskrivning) och i STY-39966 (mer detaljerat). Båda dokumenten kommer att uppdateras i början på februari 2026.
- Förvaltningen har utvecklat arbetet kring risk- och sårbarhetsanalys (RSA) kopplad till beredskap och den uppdateras årligen. Aktiviteter inom förvaltningen för att minska sårbarhet i kris och krig har koppling till RSA, till exempel riskområden som handlar om omhändertagande av stort antal skadade, försörjningsberedskap, antibiotikaresistens, krisledning, övning och utbildning, infrastrukturstörningar med flera. I och med omvärldsläget och Region Gotlands nya uthållighetsmål om två veckor planeras arbetet med RSA och kontinuitetshantering utvecklas vidare.

Revisionsgranskningens titel: Granskning om Tandvården

Ärendenr: HSN 2025/200

Datum nämnd: 2025-09-17, HSN § 73

Revisionsfrågor:

- Har hälso- och sjukvårdsnämnden säkerställt en ändamålsenlig styrning av tandvården?
- Har hälso- och sjukvårdsnämnden säkerställt en ändamålsenlig uppföljning och kontroll av tandvården?
- Har hälso- och sjukvårdsnämnden vidtagit tillräckliga åtgärder för att säkerställa en hållbar kompetensförsörjning inom tandvården

Revisorernas bedömning:

Den samlade bedömningen är att hälso- och sjukvårdsnämnden endast delvis har en ändamålsenlig styrning, uppföljning och intern kontroll avseende tandvården.

Revisorernas rekommendation:

- Stärka styrningen över tandvården för att säkerställa att verksamheten kan genomföra sitt uppdrag.
- Säkerställa att tandvården arbetar med de mål som fastställts av regionfullmäktige och nämnden.
- Se över hur planeringen av tandvården i regionen på ett tydligare sätt kan inkludera den tandvård som erbjuds av de privata tandvårdsklinikerna.
- Säkerställa en mer strukturerad uppföljning av tandvårdens verksamhet och måluppfyllelse i delårsrapporter och verksamhetsberättelse.
- I månadsrapporter och delårsrapporter följa upp tandvårdens ekonomi i sin helhet, samt upprätta årsprognoser.
- Säkerställa att åtgärder vidtas för att tillse att tandvårdens intäkter motsvarar budget.

- Säkerställa att specifika åtgärder för att säkerställa en hållbar kompetensförsörjning särskilt för tandvården tas fram och beslutas.

Utdrag från nämndens yttrande:

Förvaltningen instämmer till viss del i de iakttagelser som KPMG redovisar, men ser bland annat att vissa rekommendationer som ges inte överensstämmer med hur regionens styrmodell är konstruerad. Arbetet med att ta fram en handlingsplan pågår för att långsiktigt stärka verksamheten och säkerställa god tillgång till tandvård på Gotland. Handlingsplanen kommer att presenteras för nämnden under hösten 2025.

Uppföljning oktober 2025:

Ett ärende är planerat till nämnden i december för olika insatser inom tandvården framåt.